

Z czego powinien się składać PROGRAM PRACY dostarczany przez jednostki harcerskie do Hufca ZHP Białystok.

Drodzy drużynowi,

My jako zespół programowy pragniemy Was wesprzeć przy pisaniu programu na nowy rok harcerski, dlatego przedstawiamy Wam kilka rad, o których powinniście pamiętać, tworząc plan dla swojej jednostki. Każdy z nas ma swoje przyzwyczajenia związane z pisaniem programu pracy, ale jest kilka nieodłącznych elementów, o których nie należy zapominać, a które będą opisane w tym poradniku. Stwórzcie ten program pracy tak, abyście mogli z nim swobodnie pracować i potrafili umiejętnie wykorzystać to, co w nim zawrzecie.

Powodzenia w pisaniu programu pracy!

Zespół Programowy Hufca ZHP Białystok

PAMIĘTAJ O NIEZBĘDNYCH ELEMENTACH W TWOIM PROGRAMIE

CHARAKTERYSTYKA JEDNOSTKI HARCERSKIEJ

Charakterystyka powinna zawierać takie elementy jak:

1. **Strona tytułowa** – pełna nazwa jednostki oraz rok harcerski, na który jest tworzony program;
2. **Historia** - powinniśmy zawrzeć w niej wszelkie fakty się jej dotyczące – miejsce, data oraz okoliczności powołania, drużynowych, którzy na przestrzeni dziejów jej przewodzili, ważne wydarzenia z przeszłości;
3. **Środowisko działania** – szkoła, osiedle, dzielnica, szczepek itp.;
4. **Stan liczebny** - przy podaniu liczby osób warto zamieścić podział na ilość dziewcząt i chłopców;
5. **Częstotliwość zbiórek drużyny i zbiórek zastępów** – informacja kiedy, o której godzinie, jak często się odbywają.
6. **Kadra drużyny** – powinna ona zawierać imię i nazwisko każdego członka, jego wiek, pełnioną funkcję, wykonywany aktualnie zawód/zdobywane wykształcenie, ukończone przez niego kursy, a także pokrótce opisaną jego harcerską drogę;
7. **Rada drużyny/krąg rady** – informacja o funkcjonowaniu rady drużyny, funkcyjnych do niej powołanych, częstotliwości spotkań/informacja o funkcjonowaniu kręgu rady w gromadzie;
8. **Zastępy/szóstki/patrole zadaniowe** – należy wypisać nazwy zastępów, zastępowych, stan liczebny, informacje o zastępach;
9. **Obrzędowość** – fundamentalny element funkcjonowania drużyny, jest to np. bohater drużyny, nazwa, nasze rocznice, proporce zastępów i sztandar drużyny, procedura przyjęcia, barwy, zastęp zastępowych itp.;

10. Instrumenty metodyczne, czyli stopnie, gwiazdki, sprawności, sprawności zespołowe, zadania zespołowe, projekty sh, znaki służb oraz próba harcerza, próba wędrownicza – by wiedzieć, na jakim poziomie aktualnie znajduje się nasza drużyna warto stopnie zestawić w tabelce (liczba otwartych i zamkniętych prób na dany stopień) podobnie z pozostałymi instrumentami oraz próbą harcerza i próbą wędrowniczą; warto zawrzeć jakąkolwiek informację o realizowaniu instrumentów, a jeśli nie są realizowane też należy to wpisać, by w dalszych krokach spróbować znaleźć na to rozwiązanie.

Informacje, które nie są obowiązkowe, ale mogą uatrakcyjnić charakterystykę to: zaplecze sprzętowe, HAL i HAZ, nagrody, wyróżnienia, miano drużyny specjalnościowej itp.

UWAGA

Nie zawsze wszystko jest idealnie w drużynie, nawet jeśli nie zdobywacie jeszcze stopni i sprawności lub nie funkcjonują w drużynie zastępy należy to opisać w charakterystyce. Przyda Wam się taka informacja przy analizie drużyny, a ta pozwoli na postawienie dobrych celów.

ANALIZA

Można zastosować dowolną metodę analizy, np. "+" i "-", SWOT, tabela, opis, metody typu "wczoraj-dziś-jutro". Niezależnie od metody, weryfikujemy to, co można zaliczyć do pozytywów i do negatywów.

To co zamieścisz w charakterystyce będzie podkładem do zrobienia analizy. Dane zawarte w analizie powinny mieć uzasadnienie w charakterystyce.

Pamiętaj, by twoja analiza była dobra, to powinna być przygotowana rzetelnie i najlepiej z radą drużyny, która może spojrzeć na różne rzeczy z innej perspektywy.

PRZYKŁADOWE PYTANIA

- ➔ Jak długo istnieje drużyna?
- ➔ Czy ma zamknięty okres próbny?
- ➔ W jakim wieku są harcerze?
- ➔ Jak długo poszczególni członkowie są w drużynie?
- ➔ Czy harcerze zdobywają stopnie?
- ➔ Jakie posiadają stopnie?
- ➔ Czy harcerze zdobywają sprawności, jakie posiadają sprawności?
- ➔ Czym interesują się harcerze?
- ➔ Co potrafią, czego nie?
- ➔ Czy macie gdzie się spotykać?
- ➔ Ile jest osób w drużynie?
- ➔ Czy zbiórki odbywają się regularnie?
- ➔ Ile osób przychodzi na zbiórkę?
- ➔ Czy członkowie drużyny się lubią, czy są jakieś konflikty?
- ➔ Czy harcerze wyjeżdżają na wyjazdy?
- ➔ Czy harcerz są aktywni?
- ➔ Czy potrafią ze sobą współpracować?
- ➔ Czy znają inne zastępy w drużynie?
- ➔ Który punkt Prawa Harcerskiego najlepiej nas charakteryzuje, a którego przestrzeganie sprawia nam najwięcej trudności?
- ➔ Co najchętniej i najlepiej robimy a co sprawia nam kłopot?
- ➔ Czy lubimy pracować w zastępach?
- ➔ Co mówią o nas, o naszej służbie inni?
- ➔ Czy mamy przyjaciół i czy mogą nam pomóc?

CELE

Cele powinny być tak postawione, aby umożliwiły zbliżenie się do stanu lepszego niż w analizie. Jeśli z analizy wynika, że twoi harcerze niechętnie pomagają innym, to powinieneś postawić cel związany z chęcią pełnienia służby.

Wypisz sobie wszystkie istotne - Twoim zdaniem - cele, później zdecyduj, które z nich są najważniejsze i najpilniejsze. Pamiętaj, że nie uda Ci się zrealizować wszystkich celów naraz, powinno ich być tyle, by były możliwe do zrealizowania w danym okresie. Szczególną uwagę zwróć na cele wychowawcze, czyli to, jakie/jacy mają być harcerki/rze pod koniec planowanego okresu. Chodzi tutaj o ich postawy, zachowania, poglądy, posiadane umiejętności (najlepiej potwierdzone zrealizowanymi wymaganiami na stopnie czy sprawności). Także dla kadry ustal cele związane z ich rozwojem osobowym oraz związane z ich funkcją.

Przykładowe cele:

- Wyszkolenie kadry drużyny pod względem metodycznym,
- Uczęszczanie drużyny na uroczystości państwowe,
- Stworzenie dobrych relacji z rodzicami harcerzy.

CEL POWINIEN BYĆ:	
szczegółowy	to oznacza, że osoba, która przeczyta nasz cel będzie od razu wiedzieć co chcemy osiągnąć
mierzalny	cel musi być taki, abyśmy mogli jasno stwierdzić czy udało nam się go osiągnąć np. "co najmniej 50% członków drużyny zdobędzie kolejny stopień harcerski"
akceptowalny	cel musi odpowiadać potrzebom jednostki
realny	musi odpowiadać naszym możliwościom. Cel musimy tak określić, aby nie był on dla nas nie do osiągnięcia. Należy wziąć pod uwagę szanse i zagrożenia.

ZAMIERZENIA

To efekty, który osiągniemy po zrealizowaniu celów, dlatego cele i zamierzenia powinny ze sobą korespondować.

DO FORMUŁOWANIA ZAMIERZEŃ UŻYWAMY NASTĘPUJĄCYCH SŁÓW

Po zakończeniu roku harcerskiego harcerze będą:

- Znali
- Rozumieli
- Posiadali
- Potrafili
- Umieli
- Drużyna będzie posiadać

PRZYKŁADY ZAMIERZEŃ WYNIKAJĄCYCH Z CELÓW

1. cel: Powiększenie stanu liczbowego drużyny

zamierzenie: Po roku 2014/2015 drużyna będzie liczyła 15 wędrowników

2. cel: Napisanie konstytucji drużyny

zamierzenie: Po roku 2014/2015 wędrownicy będą znali zasady demokracji

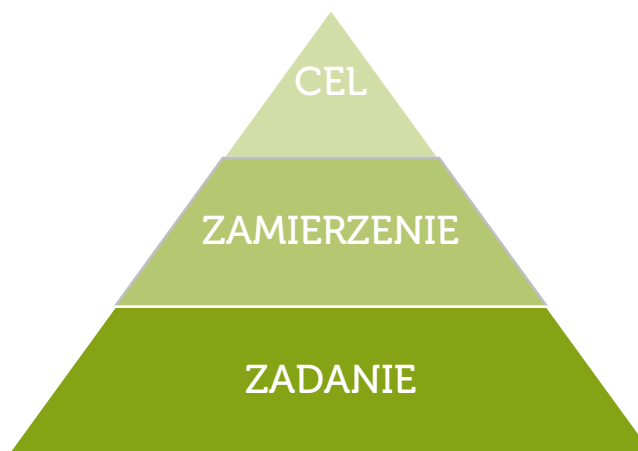
3. cel: Poprawienie przepływu informacji i komunikacji

zamierzenie: Po roku 2014/2015 w drużynie będzie rozwinięta sieć alarmowa, wzmocni się pozycja patrolowego

ZADANIA

Zadania to sposób realizacji celu, czyli konkretne zbiórki, instrumenty, sprawności, przedsięwzięcia. Muszą one wynikać z celów i zamierzeń.

STOSUNEK CELÓW I ZAMIERZEŃ DO ZADAŃ

PRZYKŁAD

CELE
<ul style="list-style-type: none">• Powiększenie stanu liczebnego drużyny.

ZAMIERZENIA
<ul style="list-style-type: none">• Drużyna będzie liczyła 16 osób.

ZADANIA
<ul style="list-style-type: none">• Przeprowadzenie naboru w szkole.• Współorganizowanie festynu przy kościele.

HARMONOGRAM

Gdy mamy już określone cele i zamierzenia należy przystąpić do pisania harmonogramu pracy, w którym zostaną umieszczone konkretne zadania, zbiórki, wydarzenia. Obok przedsięwzięć, w których weźmie udział drużyna, należy też umieścić informacje o zbiórkach zastępów/patroli, które niekoniecznie muszą być dokładnie opisane, ale ich terminy powinny się znaleźć w harmonogramie.

KOLUMNY NIEZBĘDNE W TABELI HARMONOGRAMU (Z PRZYKŁADAMI)

TERMIN	TEMAT	KRÓTKI OPIS INICJATYWY	FORMA PRACY	OSOBA ODPOWIEDZIALNA
22-24 IX 2017	XVIII Rajd Białowieski	<ul style="list-style-type: none">- współzawodnictwo drużyn- promowanie aktywnego spędzenia czasu	rajd	Komenda Rajdu, drużynowy
30 IX 2017	„Na północ” – zbiórka drużyny	<ul style="list-style-type: none">- poznanie sposobów wyznaczania północy- nauka znaków patrolowych- wyjście do lasu na grę	gra terenowa	przyboczny Adam Nowak

Jeżeli chcecie dodać kolejne kolumny tabeli, które ułatwiają Waszą pracę np. uwagi, materiały itp., to nie mamy nic przeciwko 😊

KILKA RAD

- Pamiętaj, że program pracy drużyny jest dokumentem i powinien być zgodny z identyfikacją wizualną ZHP (czcionka museo, właściwe proporcje symboli itp.).
- Wpisuj każdą istotną informację w charakterystykę, która pozwoli Ci spojrzeć na stan Twojej jednostki, tj. realizowanie lub nierealizowanie zadań zespołowych, brak przybocznych lub wyszkolonego drużynowego. Pozwoli Ci to na rzetelne przygotowanie analizy i wyciągnięcie wniosków, które pomogą Ci postawić mocne cele, umożliwiające rozwój jednostki i jej członków.
- Twoje cele muszą korespondować z celami ze Statutu i postaw z Podstaw Wychowawczych ZHP. Nie skupiaj się wyłącznie na celach organizacyjnych o pozyskiwaniu funduszy, członków drużyny, ale pamiętaj o celach wychowawczych i wszechstronnym kształceniu Twoich podopiecznych.
- Nie zapominaj o zadaniach – to one w dużej mierze pomagają w realizacji celów. Po wypisaniu ich powinieneś zadbać o to, by w tabeli z harmonogramem do każdej zbiórki można było wskazać konkretny cel, który wcześniej zaplanowałeś. Dzięki temu nie zapomnisz o osiągnięciu celów w ciągu roku.
- Staraj się, by Twój program był ciekawy dla Twoich harcerzy poprzez poszukiwanie nowych form pracy, pomysłów na działania, propozycje programowych, nawiązywanie kontaktu ze środowiskiem, wychodzenie „na zewnątrz”, wykorzystywanie nietypowych metod i narzędzi.
- Pamiętaj, by po napisaniu programu czuwać nad jego realizacją poprzez m.in. prowadzenie okresowej oceny realizacji zadań czy dyskusję z harcerzami na temat bieżących wydarzeń.
- Ewaluacja to także ważny czynnik w planowaniu. Dzięki wysnutym wnioskom sprawdzisz stan końcowy postawionych celów i łatwiej pójdzie Ci z przygotowaniem programu na nowy rok.
- Program pracy drużyny powinien być zatwierdzony przez radę drużyny. Warto, żebyś nie pisał go sam, a Twoja kadra miała swój udział w tworzeniu programu.